

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розкрито роль логістики як процесу планування, контролю та управління формуванням матеріального потоку в розвитку ринкової економіки, висвітлено проблеми впровадження логістики в діяльність підприємств і причини повільного її розвитку в Україні, розроблено пропозиції щодо їх подолання.

Аннотация. Раскрыта роль логистики как процесса планирования, контроля и управления формированием материального потока в развитии рыночной экономики, освещены проблемы внедрения логистики в деятельность предприятий и причины медленного ее развития в Украине, разработаны предложения по их преодолению.

Annotation. The role of logistics as a process of planning, monitoring and control of material flow formation in the development of a market economy has been revealed, the problems of implementation of logistics and its reasons for its slow development in Ukraine have been elucidated, the suggestions for solving these problems have been given.

Ключові слова: логістика, економіка, методи планування, методи управління, розвиток, причини, проблеми, пропозиції.

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки виникає потреба досягнення підприємством стабільності на ринку та закріплення його позицій серед конкурентів. Кожне підприємство можна розглядати як логістичну систему, оскільки в широкому розумінні логістика охоплює всі процеси, забезпечуючи планування, регулювання, управління й контроль матеріальних потоків на підприємстві. Проблема полягає в тому, що на даному етапі розвитку логістики в Україні спостерігається уповільнення його темпів, тому важливо з'ясувати причини, які стримують практичне застосування логістики.

Дослідженням впровадження логістики в діяльність підприємств займалися такі вчені, як: Кальченко А. Г., Кириченко О. А., Крикавський Є. В., Ларіна Р. Р. Основну увагу автори приділяли проблемам впровадження логістики в діяльність підприємств в умовах ринкової економіки. Як вважає автор роботи [1], найобґрунтованіше визначення логістики дав дослідник Зомерер, згідно з яким логістикою є процес планування, контролю та управління формуванням матеріального потоку, його складуванням та інтегрованою інформацією від місця виготовлення до місця споживача. Автори Міротін Л. Б., Тишбаєв І. Е., Порошина О. Г. у роботі [2] розглянули вимоги до оцінки функціонування логістичних систем та запропонували показники ефективності для таких логістичних функцій: логістичне управління, оброблення замовлень, планування виробництва, закупівля продукції, постачання продукції, складування, збут, виконання замовлень. Автори зазначають, що прибуток є основним показником ефективності функціонування логістичної системи, а інтегральним критерієм оптимальності даної системи є мінімум загальних витрат.

Постановка цілей полягає у дослідженні проблем розвитку логістики в Україні, а також прийомів і методів їх вирішення.

На даному етапі розвитку НТП умовно існує технологічна межа резервів виробництва. Тому виникнення логістики як засобу виявлення та використання цих резервів цілком виправдане.

Сутність логістичної концепції управління полягає в інтеграції всіх функціональних сфер, пов'язаних із проходженням матеріального потоку від виробника до споживача в єдину систему, яка називається логістичною.

Методи підвищення ефективності управління матеріальними потоками становлять практичний інтерес для української економіки, їх використання дасть можливість підприємствам ефективно діяти як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Досвід розвинутих країн у сфері підвищення ефективності матеріального виробництва свідчить про те, що одним із основних інструментів зміцнення позицій на ринку є використання концепції логістики в організації економічної діяльності підприємства.

Стратегічний напрям логістизації України зумовлений декількома причинами. Першою причиною є швидке зростання витрат на будь-які перевезення (викликане зростанням цін на нафту та енергетичною кризою). Другою є переорієнтація від ринку продавця до ринку споживача і, як наслідок, досягнення межі ефективності системи обслуговування і виробництва. Для подальшого просування послуг на ринку стало необхідним, зокрема, поліпшення роботи у сфері розподілу, що дозволяє знижувати ціну послуг і постачати їх точно в термін та потрібної якості. Третьою причиною є розвиток комп'ютерних технологій, що дозволяє здійснювати обробку величезних масивів інформації й обмінюватися даними в реальному часі з мінімальними витратами [3].

Існуюча нині система управління матеріальними потоками є традиційною. При впровадженні логістичної системи управління на всіх рівнях економіки необхідним є вирішення низки проблем, які загострюються внаслідок особливостей економіки України.

У таблиці наведені проблеми, що виникають під час впровадження логістики на мікро- та макрорівнях економіки, та причини, що обумовлюють загострення цих проблем в Україні.

Таблиця

(розроблено автором на основі роботи [3])

№ п/п	Проблеми, що виникають під час упровадження логістики на мікро- та макрорівнях економіки	Причини, що обумовлюють загострення проблем логістичації економіки України
1	Логістичний підхід передбачає досить кардинальні зміни в структурі підприємства, перехід до більш гнучких організаційних структур, створення спеціалізованих цехів і служб транспортно-складського господарства	Незавершеність вирішення питання власності, скорочення обсягів виробництва, інфляція гальмують будь-які новації
2	Державний підхід до проблем логістики, що характеризується наявністю відповідної бази, а також спеціалістів та центрів їх підготовки	Відсутність належного державного підходу до проблем логістики, недоліки професійної підготовки кадрів, нестача кадрів, не всі підприємства (керівники) достатньо чітко розуміють роль логістів на підприємстві і взагалі не мають уявлення, що таке "логістична діяльність" і яке її значення на підприємстві
3	Економічна нестабільність країни	Загальна економічна криза
4	Нерозвинута інфраструктура (засоби транспорту, зв'язку, устатковані склади, пакувальне обладнання). Поряд із уповільненням обороту матеріальних об'єктів це спричиняє великі втрати. З розвитком матеріально-технічної бази сфери обороту дія цього фактора послаблюється	Відсутність національних та міжнародних логістичних посередників із розвинутою глобальною інфраструктурою, що охоплює новітні технічні засоби й інформаційні технології

На думку автора статті, вагомими причинами, що перешкоджають впровадженню логістики в діяльність підприємств, є нестача кадрів (недоліки професійної підготовки кадрів) та недооцінювання підприємствами ролі логістики в цілому.

Для того щоб подолати ці причини, необхідно вивчати та використовувати передовий досвід українських та закордонних підприємств у логістичній діяльності. Це буде сприяти не тільки впровадженню логістики в діяльність окремих підприємств, а й розвитку логістики в Україні в цілому.

Отже, логістика як наука займається розробкою методів планування й управління матеріальними та інформаційними потоками в межах підприємства, галузі, а також між галузями економіки з метою отримання найбільшого народногосподарського ефекту. Упровадження логістичного підходу до управління на всіх рівнях економіки потребує часу і відповідних умов, за яких логістичні системи підприємств вважатимуться ефективними і надійними. Логістика в Україні розвивається дуже повільно, і для того, щоб прискорити її розвиток, необхідно вирішити низку проблем та подолати причини, що сповільнюють і стримують її практичне застосування.

Наук. керівн. Колодізева Т. О.

Література: 1. Крикавський Є. В. Логістика. Для економістів / Крикавський Євген Вікторович. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2004. – 448 с. 2. Миротин Л. Б. Эффективная логистика / Миротин Л. Б., Ташбаев Ы. Э., Порошина О. Г. – М. : Изд. "Экзамен", 2003. – 160 с. 3. Кальченко А. Г. Основи логістики [Електронний ресурс] / А. Г. Кальченко // Електронная библиотека Князева. – Режим доступу : <http://ebk.net.ua/Book/OsnlogKalchenko/6.4.htm>.